

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Рівненської області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2020 року
Опитування проводилося до
встановлення карантинних заходів

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Рівненської області в I кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Рівненської області в I кварталі 2020 року свідчать, що респонденти очікували скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні. Очікування щодо розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців стримані. Прогнозувалося помірне зростання цін, водночас збереження низьких темпів девальвації національної валюти¹.

У наступні 12 місяців керівниками підприємств області очікувалося:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 23.1% (у IV кварталі 2019 року – 33.3%) (графік 1), у цілому по Україні – 10.4%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 69.2% респондентів очікували, що інфляція не перевищить 6.0%, у цілому по Україні – 68.5%. **Головними чинниками інфляції** респонденти назвали доходи населення, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **помірна девальвація національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікували 33.3% респондентів (у попередньому кварталі – 30.8%), у цілому по Україні – 65.2%;
- **фінансово-економічний стан підприємств на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у IV кварталі 2020 року – 15.4%) (таблиця). У цілому по Україні очікувалося поліпшення фінансово-економічного стану підприємств – 16.9%;
- **подальше уповільнення зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 7.7% (у попередньому опитуванні – 15.4%). Темпи зростання обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку зростуть: баланс відповідей – 25.0% (у IV кварталі 2019 року – 20.0%). У цілому по Україні – 23.0% та 17.5% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – 0.0%). Обсяг інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт, за оцінками респондентів, зменшуватиметься вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 9.1%). У цілому по Україні очікувалося зростання інвестиційних видатків: баланси відповідей – 14.1% і 2.4% відповідно;
- **зростання кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – 7.7% (у попередньому кварталі – 0.0%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозувалося скорочення кількості працівників: баланс відповідей – «мінус» 3.9%;
- **прискорення зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства:** баланси відповідей – 83.3% та 61.5% відповідно (у IV кварталі 2019 року – 71.4% та 50.0% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину та матеріали. Високо оцінено також вплив вартості трудових ресурсів та курсу гривні до іноземних валют (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 45.5% та 66.7% відповідно (у IV кварталі 2019 року – 36.4% та 57.1% відповідно).

Обмеженість виробничих потужностей респонденти назвали **головним чинником, що стримує спроможність підприємств нарощувати виробництво** (вплив цього чинника значно посилюється порівняно з попереднім кварталом) (графік 5).

Очікувалося продовження зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти планували брати банківські кредити виключно в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Високі ставки за кредитами – головний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

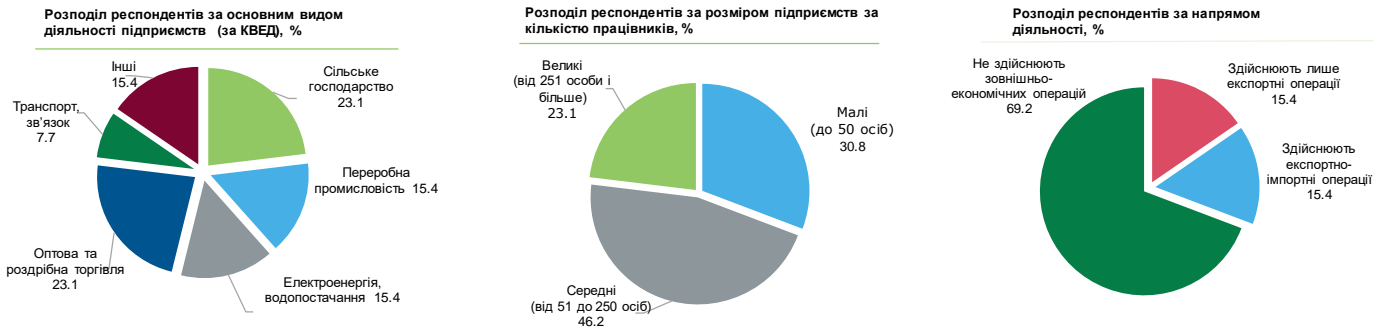
92.3% респондентів зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

- **поточний фінансово-економічний стан є задовільний:** баланс відповідей – 0.0% (у IV кварталі 2019 року – 33.3%), у цілому по Україні – 9.7%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва зменшився і є нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- **ресурси вільних виробничих потужностей зменшилися. Підприємства області працюють на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 41.7%).

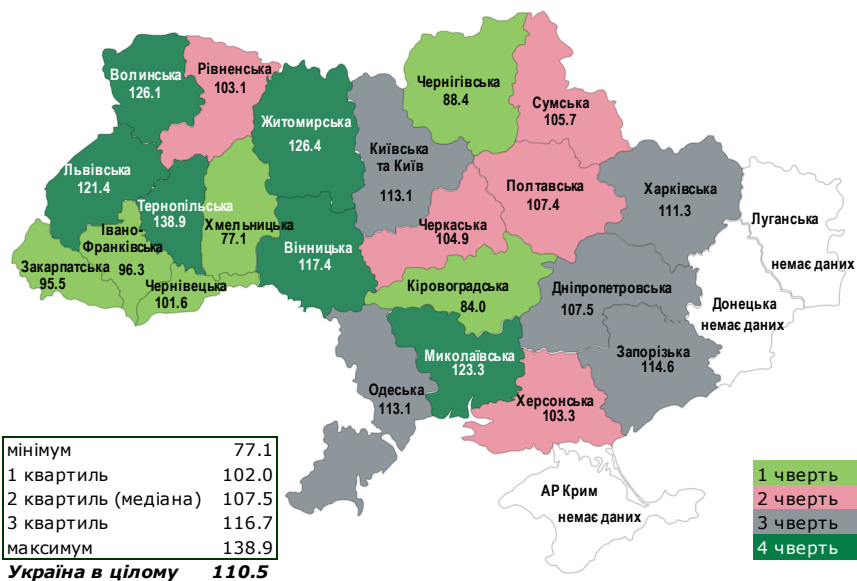
¹ Опитування проводилося до встановлення карантинних заходів.

Паспорт вибірки^{2,3}

- період проведення – 10 лютого – 04 березня 2020 року;
- опитано всього 13 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями⁴, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

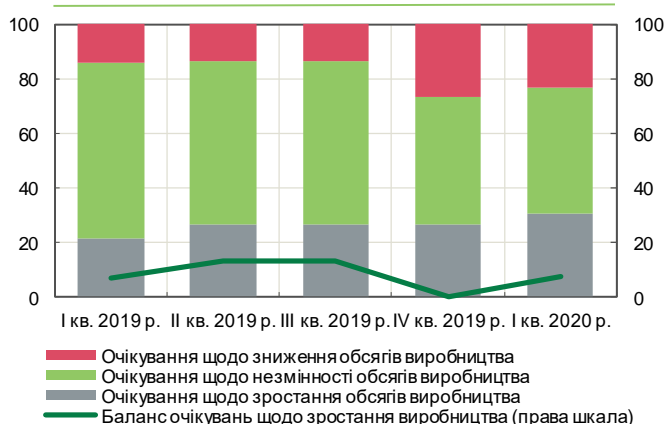
Таблиця. Очікування підприємств Рівненської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2019 р.	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	36.4	15.4	16.7	15.4	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	21.4	0.0	30.8	15.4	7.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	27.3	36.4	41.7	-9.1	-20.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	30.8	33.3	30.8	0.0	20.0
кількості працівників	-14.3	-15.4	15.4	0.0	7.7

² Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
³ В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
⁴ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

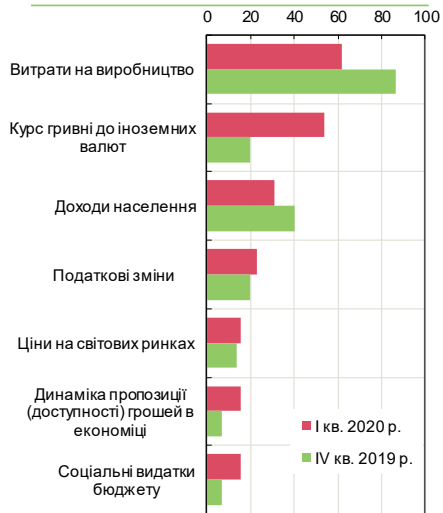
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

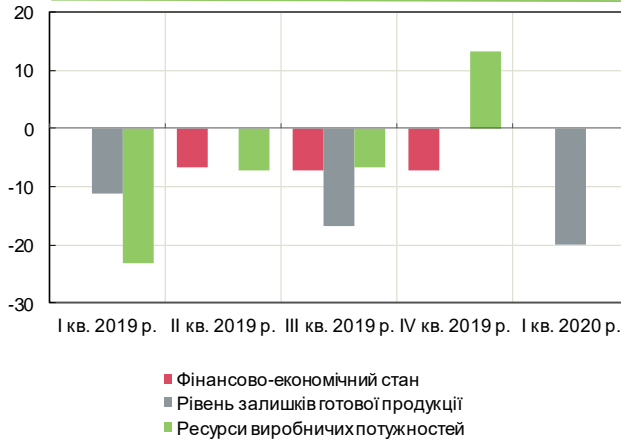
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

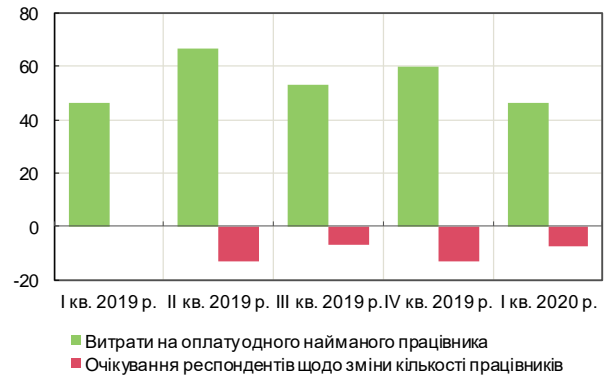
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

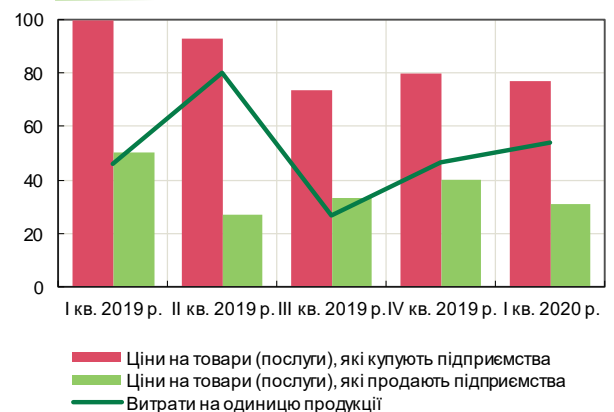
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

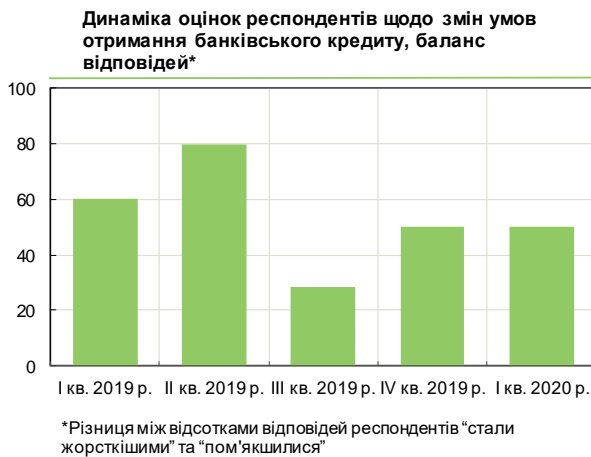
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

